

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Berke Barna ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, mint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség Főigazgatója jogutóda alperes ellen fogyasztóvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perbe a Baranya Megyei Bíróság 2007. szeptember 3. napján kelt 7.K.20.714/2007/3. számú jogerős ítélete ellen az alperes 4. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán - az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 7.K.20.714/2007/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint elsőfokú és 20.000 (azaz húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Államnak - külön felhívásra - 16.500 (azaz tizenhatezer-ötszáz) forint kereseti és 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége (elsőfokú hatóság) a Zrt. három, p-i székhelyű élelmiszer jellegű áruházában 2006. október 17-19. között hatósági ellenőrzést végzett, amelynek során megállapította, hogy az egységek pénztárainál elhelyezett, összesen 12 darab ún. cigarettakinálkozó állványon található négy tájékoztató tábla közül kettőn a logó és az felirat látható.

Az elsőfokú hatóság a jelölt feliratokat dohányáru tiltott reklámjának minősítette, és ezért a Zrt-t 240.000 forint reklámfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte, egyidejűleg a további jogsértő reklámtevékenységtől eltiltotta. A kommunikáció tartalma alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kihelyezett feliratok (árjelző, márkajelzés és szlogen) nem minősülnek a dohányáru bemutatásának és az ár feltüntetésének, így azok a dohányáru reklámozására vonatkozó - a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (Grtv.) 13.§-ának (1)

bekezdése szerinti - tilalom alól nem mentesülnek a Grtv. 13.§-ának (4) bekezdése alapján. A jogsértés miatt a szankció alkalmazását indokoltnak látta.

A Zrt. és a felperes - mint a dohánytermék gyártója - fellebbezése folytán eljáró alperesi jogelőd az elsőfokú határozatot a HAJ-541-2/2007. számú határozattal megváltoztatta és a reklámfelügyeleti bírságot 200.000 forintra mérsékelte. Álláspontja szerint a tároló négy oldalán kihelyezett tájékoztatások egyenként és önállóan voltak értékelhetők, mivel a tárgyazonosság nem tette lehetővé az egységes és azonos minősítést. A kifogásolt feliratokkal kapcsolatos elsőfokú hatósági megállapításokat helytállónak találta, a bírság összegének mérséklésére a fogyasztói kör összetétele, mint súlyosító körülmény téves figyelembe vétele és ez okból mellőzése miatt látott lehetőséget.

A felperes keresetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte, az alperes helyzetértékelését, megközelítését életszerűtlennek és megalapozatlannak találta. A gazdasági reklám formai megoldásának szabályozatlanságával érvelt. Hangsúlyozta a fogyasztói észlelés jelentőségét. Állította, hogy a vizsgált közlés-elem a tájékoztatás tartalmi és észlelési egységében szerepelt, továbbá, hogy a tájékoztatás - együttes tartalma szerint - árubemutatásnak minősült. A márkanév közzétételét, mint a termék bemutatását jogszerűnek találta. A bírságra vonatkozó rendelkezéseket, annak elégtelen indokolása miatt, kifogásolta.

Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte. Elfogadta azt a felperesi álláspontot, hogy a kommunikációs eszköz egyes oldalain feltüntetett feliratok egységes értelmezése indokolt. A vizsgált közléseket egy üzenetként, a termékcsalád egyes termékeinek sajátosságáról szóló információnak, azaz dohányáru bemutatásnak minősítette, megállapítva, hogy azok - a Grtv. 13.§-ának (4) bekezdése alá tartozva - nem sértik a Grtv. 13.§-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat. Nem értett egyet azonban azzal, hogy az alperes a bírság megállapítása, és mértékének meghatározása során jogszabályt sértett.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, új határozat meghozatalát, illetőleg az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Grtv. 13.§-a (4) bekezdésének téves értelmezése folytán sérti a Grtv. 13.§-ának (1) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy a vizsgált tájékoztatások önmagukban

a Grtv. 2.§-ának h) pontja szerint gazdasági reklámnak minősültek, melyeket a másik tájékoztatástól és egymástól is függetlenül kellett a tilalom és kivételek szempontjából értékelni. A tárgyazonosság miatt nem látott lehetőséget a két, vagy több különálló információszerzés egységes kezelésére. Az egyes tájékoztatási tartalmaknak tulajdonított jelentőséget, állítva, hogy a felirat nem árubemutatásnak, hanem gazdasági reklámnak minősült.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Utalt arra, hogy a dohánytermék tárolójának oldalain elhelyezett egyes feliratoknak nem kell megfelelnie a dohányreklám tilalom alóli kivételi rendelkezéseknek, mert a Grtv. 2.§-ának h) pontja nem határozza meg a gazdasági reklám értékelési és tartalmi egységét, továbbá az elhelyezett információk azonos színösszeállításban és kompozícióban, jól láthatóan - továbbá tartalmukban is - összetartozóan kerültek kialakításra. Állította, hogy a fogyasztói észlelés jelöli ki a releváns tájékoztatási tartalmat, így a fogyasztók által látott két, merőleges oldalon elhelyezett feliratok együttes tartalmi értékelését tekintette döntőnek.

Az alperes személyében jogszabályon alapuló jogutódlás következett be a felülvizsgálati eljárás során. A perbeli jogutódlást a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 328.§-ának (1) bekezdése és a 225/2007.(VIII.31.) Korm. rendelet 3.§-ának (5) bekezdése, és 7.§-ának (2) bekezdése alapján állapította meg.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A jogerős ítélet a Grtv. 13.§-ának (4) bekezdés b) pontjának téves értelmezése folytán sérti a Grtv. 13.§-ának (1) bekezdését.

A Grtv. 13.§-ának (1) bekezdése generálisan tiltja a dohányáru reklámját. A Grtv. 13.§-ának (4) bekezdésének b) pontja kizárólag abban az esetben enged kivételt a tilalom alól, ha a kihelyezett feliratok a dohányáru eladási helyén való bemutatására és árfeltüntetésére szolgálnak.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből téves következtetéseket vont le és a fenti jogszabályi rendelkezések helytelen értelmezésével minősítette jogsértőnek a közigazgatási határozatokat.

A perben a felperes azzal érvelt, hogy a vizsgált két táblán lévő felirat a másik két, velük merőlegesen elhelyezkedő - alperes által

jogszerűnek ítélt - felirattal együttesen értelmezve dohányáru bemutatásának minősült, így a dohányáru reklámjának tilalma alá nem esett. Arra a felperes sem az elsőfokú, sem a felülvizsgálati eljárás során nem adott választ, hogy az értékelni kért két-két táblán elhelyezkedő felirat együttes értelmezése a termék milyen tulajdonságról, jellemzőjéről tájékoztatta a fogyasztókat, azaz miért minősült árubemutatásnak.

A dohányáru reklámjának generális tilalma mellett csak az a dohánytermékre vonatkozó felirat helyezhető el jogszerűen a Grtv. 13.§-ának (4) bekezdés b) pontja alapján, mely a bemutatás követelményének megfelel. A termék bemutatását az a felirat szolgálja, mely tájékoztatja, eligazítja a fogyasztót, azaz a termék összetevőiről, tulajdonságairól nyújt felvilágosítást, segítve a fogyasztói ismeretek bővítését, és a termékek közötti választást. Mindezen túlmenően a Magyarországon forgalomba hozott termék bemutatása során elvárás az is, hogy a tájékoztatás magyar nyelven történjen.

Az a felirat, mely ilyen tartalommal nem bír, a termék nevének feltüntetésével és idegen nyelvű reklámszlogen használatával jelenik meg, nem minősülhet a termék bemutatásnak. Az a Grtv. 2.§-ának h) pontja szerinti gazdasági reklám, mely a Grtv. 13.§-ának (1) bekezdése szerinti törvényi tilalomba ütközik.

A felperes által hivatkozott észlelési egységnek perbeli relevanciája azért nem volt, mert a felperes nem tudta meghatározni, hogy ez az egység (azaz a két merőlegesen elhelyezett tábla) mennyiben minősül dohányáru bemutatásának, azaz a termékei mely tulajdonságairól nyújtott bővebb tájékoztatást, és ehhez miként és szükségszerűen csatlakozott a terméknev és reklámszlogen.

A jogerős ítélet az áru bemutatás tényének bizonyítása hiányában tévesen tulajdonított perdöntő jelentőséget a feliratok egységének, és tévesen állapította meg, hogy tartamuk szerint a feliratok a jogszabályi kivételnek, azaz a dohányáru bemutatásának megfeleltek, ezért a jogerős ítélet megalapozatlanul és törvénytelenül állapította meg, hogy az alperesi határozat jogsértő volt.

Miután a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadta a jogerős ítéletnek a bírság helytálló indokolásával kapcsolatos megállapításait, a Legfelsőbb Bíróságnak e kérdéskörben vizsgálódnia nem lehetett.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból

jogsértő, ezért azt a Pp. 275.§-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes alaptalan keresetét a Pp. 339.§-ának (1) bekezdése alapján elutasította.

A felperes a Pp. 270.§-ának (1) bekezdésének rendelkezése szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a jogi képviselettel eljáró alperesnek az elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a kereseti és felülvizsgálati illetéket viselni.

Budapest, 2009. január 14.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Kincső sk. előadó bíró, Dr. Márton Gizella sk. bíró

Dr. Tóth